

Курганський О.В.
*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри організації
судових та правоохоронних органів*

СУЧАСНИЙ ЕТАП РЕФОРМУВАННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ПРОКУРАТУР В УКРАЇНІ

Прокурорська система в Україні будується за двома основними принципами, територіальності та спеціалізації. Завдяки реалізації принципу спеціалізації нині існують військові, природоохоронні та транспортні прокуратури, які, наряду з практично ліквідованими прокуратурами з нагляду за дотриманням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, зазнали суттєвих змін. Нинішні зміни продиктовані реформи прокурорської системи тісно пов'язані з майбутнім Кримінальним процесуальним кодексом та намаганням позбутися недоліків української прокуратури, на які вказували європейські структури. Розглянемо основні зміни відбулися серед спеціалізованих прокуратур та проблеми їх реалізації.

Військові прокуратури – єдині з прямо передбачених діючим Законом України «Про прокуратуру» спеціалізованих прокуратур згідно з рішенням колегії Генеральної прокуратури від 2 березня 2012 мають бути ліквідовані після внесення змін до законодавства. В подальшому планується утворення на їх базі спеціалізованих прокуратур з нагляду за дотриманням законодавства у військових формуваннях. Такі кроки є досить зваженими, зважаючи на ліквідацію у минулому військових судів в Україні. Додатковим аргументом на зміну правового статусу цих прокуратур є виведення кадрового складу з-під будь-якого впливу військової адміністрації, що надасть можливість більш якісно виконувати покладені на органи прокуратури обов'язки із забезпечення законності у військових формуваннях. Однак подібні дії можливі лише після виключення із тексту Закону України «Про прокуратуру» самої назви «військові прокуратури», або заміни цього терміну на «прокуратури з нагляду за дотриманням законів у військових формуваннях». Перший варіант є більш доцільнішим, оскільки в подальшому надасть можливість Генеральному прокурору України, за наявності потреби, проводити реформування таких прокуратур, не натикаючись на обмеження, що знаходяться в тексті Закону України «Про прокуратуру». Згодимося, що подібні зміни є доречними та відповідають вимогам сьогодення.

Менш доречним виглядають зміни серед прокуратур, що здійснюють нагляд за дотриманням природоохоронного законодавства. Згідно з наказом Генерального прокурора України №3/2/1гн було передбачено створення Дніпровської екологічної прокуратури на правах обласної з подальшим підпорядкуванням шести створених екологічних прокуратур на правах міськрайонних. Сам термін «екологічний» походить від давньогрецьких слів οἶκος — дім/будинок та λόγος — вчення, наука. Тобто такий, що має відношення до науки екології, що вивчає закономірності формування функціонування біологічних систем та їх взаємодію з навколишнім середовищем. Але вважати прокуратуру науковою